

DATUM 20-4-2020

AAN Leden van de Provinciale Staten

VAN Gedeputeerde Hanke Bruins Slot

ONDERWERP Stand van zaken project natuurinrichting Elster Buitenwaard

Wij hebben u in oktober 2019 geïnformeerd over het tijdelijk stilleggen van de herinrichting natuurgebied Elster Buitenwaarden. Dat werd veroorzaakt door nieuwe tijdelijke regels voor grondverplaatsing. Hierbij informeren wij u graag over de stand van zaken en de voortgang van het project.

Voorgeschiedenis

De grondverzetwerkzaamheden in de Elster Buitenwaard zijn sinds mei 2019 in uitvoering. Het merendeel van de inrichting van de Elster Buitenwaard bestaat uit grondverzetwerkzaamheden, waarbij vrijkomende grond in de aanwezige zandwinplas in de uiterwaard wordt gereden om doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) te realiseren. Deze grondverzetwerkzaamheden zijn tot en met 20 augustus 2019 uitgevoerd, dus tot het moment waarop de aannemer het werk heeft stilgelegd nadat een lichte belasting met PFAS werd aangetroffen.

PFAS in de Elster Buitenwaarden

In juli 2019 besloot het Rijk dat bij grondverplaatsingen de grond eerst onderzocht moet worden op PFAS. De eerste onderzoeken voor Elster Buitenwaarden lieten zien dat er licht verhoogde gehalten aan PFAS in de bodem aanwezig zijn. Daarom werd besloten om de werkzaamheden stil te leggen en daarmee elk mogelijk risico uit te sluiten, tot nadere informatie van het Rijk. De gemeten PFAS-gehalten in de grond van Elster Buitenwaarden zijn beneden de RIVM bepaalde risicowaarden. Dit betekent dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid. Het Rijk heeft eind vorig jaar de regels voor PFAS verruimd. Deze ruimere regels hebben echter geen betrekking op de uiterwaarden. Voor uiterwaarden en rivieren komen aparte regels. Daar werkt het Rijk nog aan.

Hoe nu verder?

Uiteraard willen we graag door met de herinrichting van de Elster Buitenwaarden. Op dit moment onderzoeken wij samen met Rijkswaterstaat en de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT) of en zo ja onder welke voorwaarden de inrichting kan worden hervat door nieuw beleid rondom PFAS. Hiervoor wordt dit voorjaar een uitgebreider bodemonderzoek gedaan.

Verwacht wordt dat de werkzaamheden op zijn vroegst weer kunnen starten na juli 2021. Dit duurt zo lang omdat er tijd nodig is voor de verschillende onderzoeken, de aanpassing van het uitvoeringsplan, voor een nieuwe aanbesteding en voor het herstarten van de werkzaamheden. Het is belangrijk om tijdens deze fase zorgvuldig te handelen. Het is nog onzeker of het lukt om het gebied ingericht en opengesteld te krijgen voor het eind van 2021, maar wij doen er alles aan om dit voor elkaar te krijgen.

Internationale doelstellingen

De termijn voor het realiseren van de NNN-doelen is gesteld op 2027. De KRW-maatregelen vallen binnen de tweede tranche KRW, waarvoor vanuit Europa een termijn is gesteld die loopt van 2016-2021. De KRW-doelen kunnen alleen worden gerealiseerd indien wij de grondverzetwerkzaamheden kunnen hervatten. Afhankelijk van het aanvullend bodemonderzoek en de mogelijkheden die vanuit het bevoegd gezag worden gegeven, kunnen wij deze doelen volledig behalen binnen de Elster Buitenwaard. De kans is echter reëel dat wij de inrichting niet binnen de gestelde termijn gerealiseerd krijgen.

Onderhoud en beheer van het gebied

Samen met Het Utrechts Landschap is een maatregelenplan gemaakt om het gebied veilig te houden en te zorgen dat het niet overwoekerd raakt met ongewenste planten. Hierbij is ook gedacht aan de weidevogels en de grazers.

Een aantal maatregelen zijn:

- Het verwijderen van distels.
- Het terrein rondom veilig afzetten en duidelijke bebording plaatsen met daarop "verboden toegang".
- Toezicht door de Buitengewoon Opsporingsambtenaars (BOA's) om de veiligheid te bewaken.
- Gebied is toegankelijk gemaakt voor de grazers.
- Het inzaaien van de reeds ontgraven delen met het daarvoor geschikte zaadmengsel.

Wat betekent dit voor de omgeving van het projectgebied?

Het volledige gebied blijft voor onbepaalde tijd niet toegankelijk voor het publiek, omdat er sprake kan zijn van drijfzand en vanwege mogelijke onveilige situaties op het werkterrein door onafgemaakte werkzaamheden.

De omgeving wordt door middel van een informatiebrief op de hoogte gesteld over de huidige stand van zaken. In de brief wordt toegelicht welke stappen wij zetten om de tijdelijke situatie veilig en beheersbaar te houden. Ook lichten wij daarin toe wat wij doen om de werkzaamheden zo snel mogelijk te kunnen hervatten.